

РЕПРЕСИВНІ ЗАХОДИ ЩОДО НАУКОВЦІВ ПЕРІОДУ 1920-30-х РОКІВ НА ПРИКЛАДІ ПОСТАТІ О.С. ФЕДОРОВСЬКОГО

Стаднік Ю. О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,*

Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова, м. Харків

Репресивні заходи у період «Розстріляного відродження» мали довготривалі негативні наслідки для розвитку науки. Найбільш резонансними та болючими сюжетами є розстріли та засудження української інтелігенції. Однак гоніння та утиски, яких зазнала наукова спільнота носили різний характер.

Простежити це можна через оцінку впливу репресивних заходів на наукову діяльність археолога, геолога та пам'яткоохоронця Олександра Семеновича Федоровського (1885 – 1939). Так, у 1930 році він, як і інші музейники (наприклад С. Таранушенко) були звинувачені у консервативних «антимарксистських» позиціях у наукових роботах [2]. Наслідком цих звинувачень стало звільнення вченого з Харківського університету.

У 1933 році О. С. Федоровський за власним бажанням припинив виконувати обов'язки заступника голови Українського комітету охорони пам'яток природи та головного інспектора з охорони природи. Хоча саму природоохоронну діяльність не припинив. Дослідник І. П. Мандибура наголошує, що цьому рішенню передувала низка арештів працівників заповідників і краєзнавчих музеїв, а також членів і кореспондентів вищезазначеного комітету.

Література:

1. Мандибура І. П. Природоохоронні погляди О. С. Федоровського (1885–1939 рр.) в контексті діяльності Українського комітету охорони пам'яток природи. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2016_2_13 (дата звернення 09.09.2022).
2. Маньковська Р. Репресії серед музейних працівників в кінці 1920-30-х рр. URL: <http://lostart.org.ua/ua/research/450.html> (дата звернення: 09. 09. 2022).